

Universitätsbibliothek Paderborn

R. P. Richardi Arsdekin Soc. Jesu Sac. Theol. Professoris Theologia Tripartita Universa

Complectens nunc Bibliothecam perfectam Viri Ecclesiastici, ordine
sequenti

Controversiae Heterodoxae Ac Scholasticae - Cum speciali Notitia rerum
Modernarum, & Chronologia totius Monarchiae Sacrae, & Saecularis,
Pontificum, Conciliorum &c. Haeresum omnium, ac Propositionum
damnatarum Mundi Sex Aetatum ...

Archdekin, Richard

Dilingae, 1687

Quæstiones Reliquæ. De Conciliis generalibus, ac particularibus, cum
varia eorumdem notitia.

urn:nbn:de:hbz:466:1-38447

PONTIFICVM QVI SEQVENTVR SYMBOla EIVSDEM
S. MALACHIE.

Pœnitentia gloriosa.
Rastrum in porta.
Flores circumdat.
De bona Religione.
Miles in bello.
Columna Excelsa.
Animal rurale.
Rosa Umbria.
Urfus velox.
Fides intrepida.

Peregrinus Apostolicus.
Aquila rapax.
Canis & Coluber.
Vir Religiosus.
De balucis Æthiopia.
Cruce de cruce.
Lumen in Cælo.
Ignis ardens.
Religio depopulata.
Fides intrepida.

Pastor Angelicus.
Pastor & Nauta.
Flos Florum.
De medietate Luna.
De labore Solis.
Gloria Olivæ.

In persecutione extrema S. R. E. Sedebit Petrus Romanus qui pascet oves in multis tribulationibus, quibus transactis Civitas septecollis diruetur, & Judex tremendus judicabit populum suum. Finis.

Quæ ad Pontifices pro explicatione sunt adjecta, non sunt ipsius S. Malachie, sed R. P. F. Alphonsi Giaconis Ordinis Prædicatorum hujus Prophetiæ interpretis, usque ad GREGORIUM XIV. Cætera ex Wion.

QUESTIONES RELIQUÆ

De Conciliis Generalibus, ac Particularibus, cum
varia eorum notitia.

§. I.

Spectantia ad convocacionem, normam, ac potestatem Concilii generalis.

Cum de Conciliis, eorumque potestate pleraque Theologo necessaria hæcenus tradiderimus, operæ pretium erit alia hic adjungere, quæ ad uberiorem eorum notitiam non tantum in Controversiis fidei, sed etiam in Theologicis, ac Canonicis resolutionibus ulum frequentissimum habere solent. Suppositis ergo assertionibus quas hæcenus stabilivimus.

Dico ulterius primò; Ad Concilium generale legitimum requiritur imprimis, ut à Romano Pontifice, vel eum ejus assensu convocetur, aut saltem ab ipso ejus convocario rata habeatur.

Quia si Christus in terra conspicuus suam Ecclesiam per se gubernaret, haud dubiè ad illum spectaret Concilia generalia convocare. Ergo Christo in cælum recepto munus illud ad legitimum illum in terris Vicarium pertinere debet, non verò ad Imperatores, aut magistratus sæculares, uti contendunt hæretici. Unde factum ut Concilia ab his absque Pontificis consensu coacta, hæcenus in Ecclesia pro illegitimis habita fuerint, nisi postea subsecuta sit Pontificis approbatio.

Secundò requiritur, ut per se, vel suos Legatos Pontifex Concilio præsideat, vel accedente ejus approbatione hic defectus postea suppleatur, uti in Synodo generali 2. & 5. factum constat.

Tertiò, necesse est ut convocentur ex orbe Christiano quantum fieri potest omnes Episcopi, sic ut nullus ex Episcopis, qui diocesim habet, positivè excludatur, nisi per excommunicationem ab Ecclesia segregatus fuerit. Sufficit autem absolute ad integritatem Concilii, ut saltem ex potioribus orbis Christiani partibus Episcopi aliqui adveniant, qui possint ex Pontificis assensu cæterorum vices, & vota supplere; uti docet Suar. hic disp. 11. Sect. 2. n. 7.

Obtinuit etiam consuetudo, ut advocentur Cardinales, Generales Ordinum, ac nonnulli Abbates, qui omnes cum Episcopis exercent munus Judicis, & suffragium habent decisivum, ideoque cum illis signant, *Definiens subscripsi*. Alii verò Theologi qui advocantur ut consultores, tantum signant, *Consentiens subscripsi*. Adfunt etiam plerumque Imperatores, Reges, auc

eorum Legati, tantum ut testes, & Concilii defensores: his positus.

Dico Secundò, ab omni erroris periculo immunes sunt definitiones Concilii generalis absente etiam Pontifice conceptæ, si postea à Pontifice approbatæ fuerint. Quæ doctrina ad Concilia etiam particularia extenditur, & inter Catholicos pro certa habetur.

Probatur primò, Quia approbatio Pontificia, de rebus à Concilio eo absentes decisæ, æquivaler Pontificiæ definitioni. Atqui hæcenus ostendimus Pontificias definitiones nulli errori obnoxias esse. Certa igitur est sequela.

Probatur 2. Quia Concilium generale cum Pontifice sic approbante definens repræsentat totam Ecclesiam; hæc autem, dum Dei nomine loquitur, & aliquid definit, errare non potest. Idque confirmatur ex eo quod Concilii Nicæni I. decretum à S. Cyrillo *lib. 1. de Trinit.* vocetur Sanctissimum & divinum oraculum: & S. Gregorius *cap. 1. Epist. 24.* Dicit se quatuor Concilia generalia, quæ ipsum præcesserunt, suscipere ac venerari sicut quatuor Dei Evangelia.

Dico tertiò, Concilium generale in suis definitionibus errare non potest, si neque Patres Concilii Legatis Pontificis repugnent, neque ipsi Legati contradicant mandato & instructioni quam à Pontifice privatim acceperunt.

Nonnulli sunt Doctores Catholici qui hanc assertionem pro certa non admittunt, nisi Pontifex per se rem prius definiat. Bellarminus tamen *libro 2. de Concil.* dicit assertionem nostram videri certam: & Suar. hic *disp. 5. Sect. 7. n. 10.* certam censet, & inter Authores communem. Ratio est, quia hic concurrat totum quod requiritur ad Ecclesiam Dei nomine definientem; nempe universalis Concilii definitio, simul cum instructione, assensu & mandato Pontificis ut res summâ potestate decernatur, quæ videtur positivè Pontificis approbationi æquivalere. Ergo nihil hic desideratur, quo minus Deus per totam Ecclesiam hoc modo legitime congregatam & consentientem loqui censeatur. Dico, *per totam Ecclesiam*, quia definitio Concilii particularis, cum tali Legatorum instructione, non debet necessariò censeri ab omni erroris periculo immunis, cum Concilium particulare universam Ecclesiam non repræsentet.

Dico quartò, Concilium generale congregatum absque autoritate Pontificis indubitati, potest in errore prolabi. Certa est ex prædictis hæc conclusio.

Et pro-

Arde
kin

Theo
logia

P. IV

Et probatur, Quia assistentia Dei excludens errorem promissa est soli Pontifici, & Ecclesie universae. Concilium verò sic congregatum, neque est Pontifex, neque Ecclesia universa, cum non includat auctoritatem Pontificis, qui est Ecclesiae caput & pars praecipua.

Dico quintò, Si Concilium generale congregatum fit pro aliqua necessitate Ecclesiae, Sede vacante, aut vivente tantum dubio Pontifice, suberit isti Concilio dubius Pontifex, eritque infallibile in iis quae requiruntur, ut praesenti necessitati subveniatur.

Quia nisi in hoc casu auctoritas suprema & ab errore libera Concilio competere, non satis prospexisset Christus gubernationi Ecclesiae dum Sedes vacat, aut de remedio tollendi Schismatis, quando inter plures contententes de vero & indubitato Pontifice non constaret.

Dico sextò, Concilium generale, etsi auctoritate Pontificis congregatum, errare potest, si neque Legatis suis, neque Concilio exposuerit Pontifex mentem suam de controversiis in unam partem decidendis, etiamsi cum Episcopis Legati firmiter consenserint. Haec est communior sententia Doctorum cum Bellarmino *Hic lib. 2. cap. 11. contra Bannez, Amicum &c.*

Quia in tali definitione deest Concilio auctoritas Capituli simul docentis. Legati autem non ita repraesentant Pontificem, ut illis docentibus censeatur Pontifex idem docere, cum neque Pontifex per suam instructionem id mandaverit, neque necessaria gubernatio Ecclesiae id requirat; pro rebus enim sic decis postea Pontificis approbatio postulari potest. Non parum confirmatur haec doctrina ex facto Concilii *Calcedonensis Act. 3.* quod in epistola ad Leonem Pont. ubi postulat decretorum confirmationem, aperte fatetur se eam petere, quoniam praeter decretum fidei contra Dioscorum, alia etiam quaedam statuta erant sine expressa Pontificis sententia.

Neque refert, quod ante Pontificis confirmationem, Concilia quosdam haereticos damnaverint, ex eo quod suis Decretis non obtemperassent, id enim factum est ex eo quod Decreta illa manifestè Scripturis sacris, aut priorum Conciliorum definitionibus conformia fuerint.

§. II.

Pertinentia ad Concilium Provinciale, ac Diocesanum.

EX dictis etiam commodè intelligitur, quibus limitibus contineatur legitimus ordo, norma, & auctoritas Concilii Provincialis, ac Diocesanum, quae maxima ex parte formam modumque Concilii generalis imitari solent; in quibus, praeter ea quae haecenus resolvimus.

Observandum primò, Metropolitanum teneri statutis temporibus celebrare Concilium provinciale, nisi ob legitimum impedimentum à summo Pontifice dispensationem obtineat.

Concilium verò hujus celebrandi tempus, causas, modumque praescribit Tridentinum *Sess. 24. de reform. cap. 2.* Provincialia (inquit) Concilia pro moderandis moribus, corrigendis excessibus, controversiis componendis, aliisque ex Sacris Canonibus permissis, renoventur. Quare Metropolitanam per seipsum,

vel illis legitime impeditis, Coepiscopus antiquior... quolibet saltem Triennio post octavam Paschae, seu alio commodiori tempore pro more Provinciae, non praetermittat Synodum in Provincia sua cogere, ita Trid. In India tamen, ob distantiam Episcoporum comprovincialium, hoc triennii tempus ad Concilium celebrandum usque ad sextum annum à Sede Apostolica prorogatur.

II. Concilio Provinciali tenentur interesse Episcopi omnes, & alii qui jurisdictionem Episcopalem obtinent, ut sunt aliqui Abbates, & Priores, & quicumque alias jure vel consuetudine interesse solent, nisi obsterit itineris grave periculum. Possunt quoque ex deputatione Pontificis adesse aliqui Presbyteri, aut Diaconi, & simul definiendi jus habere, ut factum est in Synodo sub Symmacho Papa in Italia, in qua aliqui Presbyteri & Diaconi subscripserunt; est enim hic actus non ordinis, sed jurisdictionis, quae vel consuetudine, vel alio modo obtineri potest. Alii verò exempti, ubi consuetudo contrarium non obtinuit, cogi non possunt à Metropolitanano ut ad provinciale Concilium accedant.

Abbatibus commendatariis, & Capitulum deputati obtinent vocem dumtaxat consultivam, Episcoporum verò absentium procuratores possunt etiam habere vocem decisivam, si Concilio provinciali visum fuerit.

Quamvis etiam Capitula Ecclesiarum Cathedralium sint specialiter ad Concilium invitanda, & possunt etiam iustas ob causas Laici quidam admitti, in eo tamen votum sive suffragium merè consultivum habere possunt, ut diximus de Imperatore, aut Rege in Concilio generali.

III. Decreta quae in Concilio provinciali conduntur, non debent inconsulto Pontifice Romano publicari.

IV. Ad observationem decretorum Concilii provincialis obligantur omnes qui Episcopali jurisdictioni subduntur. Ad hanc tenentur etiam Exempti, ut sunt Regulares, in casibus quibus à jure communi, & Concilii decretis, specialiter Episcopis in eos potestas attributa est: & contra refractarios per juris remedia procedi potest.

Electio loci ad celebrandum Synodum provincialem posita est in arbitrio Metropolitanam. Cessantibus tamen iustis impedimentis, non esse relinquendam Ecclesiam Metropolitanam censuit Sacra Congregatio Concilii.

V. Synodum Diocesanam quotannis celebrandam statuit Tridentinum supra *Sess. 24. de reform. cap. 2.* Ad hanc tenentur convenire etiam Exempti, quia alias cessante exemptione interesse deberent, nec Capitulis generalibus subduntur. Ratione parochialium Ecclesiarum accedere debent omnes qui earum curam gerunt.

Quod si Episcopus fuerit legitime impeditus, potest celebrare Synodum Diocesanam per procuratorem, aut suum Vicarium generalem sufficienti mandato instructum.

VI. In Constitutionibus autem legitime faciendis non requiritur consensus & approbatio Cleri, sed tantum assensus Capituli, sed neque hunc sequi necesse est, praeterquam in quibusdam casibus à jure expressis.

§. III.

Exponitur series & gesta Conciliorum Generalium, quae pro Legitimis, aut Illegitimis haberi debent.

Amplioris scientiae causa, peculiari studio hic in compendium contrahemus Seriem Conciliorum Generalium quae hactenus in Ecclesia celebrata fuere, prout recensita reperiuntur, cum notitia rerum in his praecipue gestarum, ubi & Concilia probata ab improbat, ac legitima ab illegitimis, cum varia in his observatione, discernemus. Mirum enim in modum haec notitia conducet ad distinctionem temporum quibus singula celebrata sunt, ad variorum dogmatum decisionem, ad peritiam Ecclesiasticae historiae, ad resolutiones Controversiarum plurimarum, quae ab accurata horum observatione dependent.

Quamquam in notando ordine, praesertim annorum, non contendimus omnia ad amulum sibi constare, cum in multis necesse sit sequi Chronologos, qui in signando tempore ac numero non raro discrepant.

Concilia generalia quae hactenus legitima fuerunt octo-decim numerantur.

Primum est Concilium Nicaenum, cui interfuerunt 318. Patres, inchoatum anno 325. & absolutum anno 330. uti cum communiori tradit Bellarminus, vel ut placet Baronio ac Binnio, anno 325. & coeptum, & absolutum. Praesides hujus Concilii fuerunt Pontificis Legati Osius Episcopus, Virus & Vincentius, Presbyteri, quorum proinde nomina ante omnes extant Concilio subscripta. Convocatum fuit Concilium Nicaenum a S. Sylvestro Papa, & Constantino Imperatore, qui Concilium ingressus non nisi annuentibus Episcopis federe voluit, dein habita ad eos oratione latina, professus est non esse deinceps suum, sed Episcoporum iudicare, ac proinde, post omnes Episcopos subscripsit, uti refert Basilius Imperator sub fidem Synodi 8. Actione 20. Coactum fuit hoc Concilium praecipue contra Arium, qui Christi divinitatem negabat, quae in Concilio definita est, & alia circa diem paschatis controversia. Decreta hujus Concilii Romam perlata collectis Italiae Episcopis a S. Sylvestro approbata fuere. De numero Sessionum hujus Concilii non liquet, cum non omnia ejus acta, sed tantum viginti Canones supersint.

Secundum generale Concilium numerari solet Constantinopolitanum primum, quamvis alii Sardinense praepoant; Inchoatum fuit anno 383. ut tradit Bellarminus, vel biennio citius, ut placet Baronio. Non praesedit in hoc Concilio Damasus Pontifex per se, aut per suos Legatos. Sed ab eodem confirmatum fuit in his quae fidem Catholicam concernunt, teste Photio in lib. de 7. Synodis. Septem tantum hujus Concilii Canones, nulla vero Acta à Binnio adferuntur. Intersuerunt Episcopi Catholici 150. ac praeterea 36. Macedoniani sive Semi-Ariani, ut ex Socrate refert Baronius. Convocatum fuit à Theodosio seniore Imperatore ex mandato Damasi Pontificis, uti patet ex Epistola Concilii ad Damasum apud Theodoretum lib. 5. hist. Eccl. cap. 9. apud Bellarminum & Baronium. Causa hujus Synodi convocandae praecipua fuit, i. ut fidem Concilii Nicaeni con-

R. P. Arsd. Tom. I.

firmaret, 2. ut Gregorium Nazianzenum Constantinopoli Episcopum stabiliret: sed firmavit insuper Spiritus Sancti divinitatem contra Macedonium, qui eo tempore illam negabat.

Tertium est Concilium Ephesinum primum, in quo numerati Episcopi plusquam ducenti. Convocatum fuit anno 430. ut vult Baronius, vel 434. ut tradit Bellarminus: idque autoritate Caesarii Papae, cujus vice praesedit Cyrillus Alexandrinus alique Legati, & opera Theodosii Imperatoris Junioris, qui Candidianum Comitem misit ad Synodi defensionem, ea conditione ut non immisceret se negotiis fidei, & Ecclesiasticis, conditionem tamen non servavit Candidianus. Damnatus est à Synodo Nestorius, quem Pontifex non voluerat de novo subijci examini, sed damnari juxta sententiam à se Anno praecedenti latam in Concilio Romano, Confirmata fuit, inquit Binnius, ut constat ex Epistola Caesarii II. ad Synodum scripta, & ex actis Concilii in causa Nestorii Romae habiti, utrobique etiam ob eandem causam haereticus damnatus fuit.

Quartum est Chalcedonense, 630. Episcoporum contra haesim Dioscori, & Eutycheis Archimandritae, qui unam tantum in Christo naturam asserbat, celebratum in suburbii Chalcedonensibus in templo S. Euphemiae anno 451. juxta Baronium aliosque. Confirmavit Synodum id petentem, gesta quae ejus, in sola tamen causa fidei, approbavit Leo, ut patet ex ejus Epistola ad Synodum 59.

Quintum autem generale & legitimum Concilium (ut patet ex Nicæno Secundo Actione prima) fuit Constantinopolitanum Secundum, contra Origenem & tria Capitula, 355. Episcoporum, inchoatum est anno 553. ut Bellarminus, Baronius, alique Kalendis Maji, finitum quarto Non. Junii ejusdem anni, habitis collationibus octo. Convocatum fuit à Justiniano Imperatore consensu quidem Vigili Papae, sed non observatis à Vigilio praescriptis, cui, contra voluntatem suam convenienti, nec per se, nec per Legatos praesedit, morbum allegans, etsi in eadem civitate esset: sed praesedit non Imperator, non Mennas, sed Mennae successor Eutycheis Patriarcha Constantinopolitanus. Quod Synodum probare noller in exilium missus Vigilius, inde tamen redux post medium annum eam probavit Epistola ad Eutychem, quae antehac ignota, opera Petri de Martha ex Regia Parisiensis bibliotheca desumpta, extat modò in 12. Tom. Conciliorum impressionis Parisiensis pag. 262.

Sextum est Constantinopolitanum tertium, contra Monothelitas, Episcoporum 289. Celebratum in Secretario quod vocatur Trullis anno 680. Inchoata est prima actio die 17. Novembris: ultima autem & 18. die 17. Septembris anni sequentis. Convocatum fuit Concilium consensu Agathonis Papae ab Imperatore Constantino Pogonato, qui omnibus ferè actionibus interfuit quide, & eminentiori loco praesedit, sed non ut Judex, verum ut propugnator. Revera enim praesederunt Pontificis Legati Petrus & Georgius Presbyteri, & Joannes Diaconus, qui ubique loquuntur primi, subscribunt primi, Imperator autem sententiam non tulit, & ultimo subscripsit. Acta ibi sunt omnia ex praescripto Agathonis. Confirmationem ab eo petiit Synodus: obtinuisse dicitur comuniter à Leone Secundo, sed Epistola Leonis confirmatoria quae circumfertur spuria videtur Baronio, Binnio, aliisque.

G

Septi-

Arde
kin

Theo-
logia

DIV
25

Septimum est Nycænum Secundum, contra Iconomachos, Episcoporum 350. Actio ejus prima habita anno 787. octavo Kal. Octob. 7. & ultima 3. idus Octob. Convocarunt illud Imperatores Constantinus & Irene ejus mater consensu Adriani I. Papæ, cujus Legati Petrus Archipresbyter, & Petrus Abbas S. Sabbe præfederunt, & nominantur, & subscripserunt primi. Omnia ibi acta sunt ex præscripto Adriani qui Concilium deinde confirmavit teste Binnio.

Octavum est Constantinopolitanum quartum, in causâ Photii per vim intrusi in Patriarchatum Constantinopolitanum, Episcoporum 383. vel ut alii 102. Actio prima habita anno 869. 3. Non. Octobris, 10: verò ultima Februarii sequentis. Convocatum est mandante Adriano Papa industriâ Basilii Imperatoris, qui interfuit quidem Concilio, sed in fine protestatus est non esse suum, nec ullius Laici Ecclesiasticis negotiis se immiscere. Tandemque post Patriarchas omnes ante Episcopos ita volentes subscripsit non definiens, sed Synodum suscipiens, protestansque se post Episcopos debuisse subscribere: primi autem subscripserunt qui præfederunt Legati Pontificii Donatus & Stephanus Episcopi, ac Marinus Diaconus. Synodus in principio Epistolæ ad Adrianum quæ exstat ad finem actionis decimæ, testatur nil statutum à se esse nisi quod jam ante à Nicolao decretum, & firmatum ab Adriano Pontificibus, petit Synodum recipi & confirmari, confirmatam autem esse testatur Baronius aliique cum Binnio, qui id in suis notis suis ostendit.

Predicta Concilia in Oriente, sequentia in Occidente celebrata fuere.

Nonum itaque Concilium fuit Lateranense, 300. & amplius Episcoporum, convocante, præfidente, & confirmante Callisto II. anno 1122. pro pace & concordia inter Ecclesiam & Imperium, nec non pro terra Sancta à Saracenis recuperanda.

Decimum Lateranense secundum, Episcoporum ferè mille, convocante, præfidente, confirmante Innocentio II. Papa, anno 1139. celebratum contra Anacletum & Victorem Antipapas, & Arnaldum de Brixia, ac pro reformatione morum. Hujus & præcedentis acta intercidisse dicuntur.

Undecimum, Lateranense tertium, Episcoporum amplius 300. convocante, præfidente, confirmante Alexandro Papa anno 1179. contra Catharos (quos Waldenses & Albigenses aliqui appellant) & Schismaticos ab Antipapis ordinatos, ac pro morum reformatione. Acta ejus comprehenduntur cap. 27. apud Binnium, ubi additur appendix Actorum per partes 50. in alia capita distributa.

Duodecimum Lateranense quartum, Episcoporum ad minus 400. aliorum verò Patrum puta Abbatum, Priorum conventualium 800. Convocante, præfidente, confirmante Innocentio tertio anno 1215. contra hæreses Albigenium, ac errores Abbatis Joachim, nec non pro recuperatione terræ Sanctæ, &c. Acta exstant apud Binnium in capita 70. distincta.

Decimum tertium, Lugdunense primum, Episcoporum 140. convocante, præfidente, confirmante Innocentio quarto anno 1245. causâ Friderici Imperatoris deponendi, expeditionesque in terram Sanctam suscipiendæ. Tertiâ sessione depositus etiam Imperator, & condita decreta quæ refert Binnius.

Decimum quartum, Lugdunense secundum Pa-

trum, ut ait Bellarminus, ferè mille, convocante, præfidente, confirmante Gregorio X. præfente Michaele Paleologo Græcorum Imperatore anno 1274. contra errores Græcorum, & pro recuperatione terræ Sanctæ; ubi facta est unio cum Græcis, maxime operâ S. Bonaventuræ.

Decimum quintum, Viennense in Gallia, Episcoporum 300. & amplius; convocante, præfidente, confirmante Clemente V. anno 1311. contra Fratricellorum, Beguinarum hæreses, extinctus in eo est Templariorum Ordo. Nec hujus, nec præcedentis acta refert Binnius, plurimæ eorum constitutiones exstant in jure Canonico.

Secutum est anno 1414. Concil. Constantiense, & Basileense, de quibus infra inter illegitima.

Decimum sextum, Florentinum anno 1438. rogatu Joannis Paleologi Græcorum Imperatoris, qui deinde interfuit, convocatum ab Eugenio IV. qui præfedit: Ferrariæ inchoatum. Inde habitis sessionibus 16. propter pestem translatum Florentiam, sed non finitum ibi anno 1429. ut plures putarunt, sed continuatum ibidem per tres alios annos, unde Florentiæ habitæ sunt plus quam octo sessiones illæ, quæ præter relatas 16. reperiuntur solum apud Binnium, tum verò translatum Romam ubi duravit saltem usque ad annum 1445. ut patet ex actis Florentinæ Synodi, editis in lucem per Horatium Justinianum Oratoriam, postea Cardinalem. Ita Pallavicinus in actis Synodi Tridentinæ lib. 6. cap. 11. De numero Patrum qui interfuerint non satis liquet, convocatum autem fuit contra errores Græcorum.

Decimum septimum, Lateranense V. anno 1512. inchoatum sub Julio I. qui quinque primis sessionibus partim per se, partim per suum Legatum præfedit. Sessio autem 6. habita præfide Leone X. successore Julii anno 1513. sub quo post habitas alias sex sessiones finitum etiam anno 1517. Concilium confirmavit deinde Leo, habitum autem fuit ad tollendum schisma propagatum per Conciliabulum Pisatum anno 1511.

Decimum octavum, Tridentinum, cceptum anno 1545. sub Paulo III. sub quo octava sessio habita est Tridenti 11. Martii an. 1547. Inde Bononiam translatum, ubi celebrata eodem anno sessio 9. & 10. Tum verò sub Julio III. anno 1551. habita item Tridenti sessio 11. 12. 13. 14. & anno 1552. habita sessio 15. & 16. Tum verò sub Pio IV. anno 1562. ibidem sessio 17. 18. 19. 20. 21. 22. anno 1563. sessio 23. 24. & 25. ultima. Non semper iidem præfedere Legati Pontificii tot annorum spatio. Non semper iidem, aut æque multi interfuere Patres. In fine Concilio subscripsere Patres 255. Denique à Pio IV. anno 1563. 7. Kal. Februarii confirmatum est hoc Concilium, quod est postremum œcumenicum, contra emergentes Lutheri, aliorumque hæreses, & pro morum reformatione, summo Ecclesiæ bono celebratum.

Concilia septem generalia dicta, sed illegitima.

Constantius Imperator Orientis anno 341. Antiochiam convocavit 90. vel amplius Episcopos ex Oriente, inter quos 36. Ariani, sed Arium, ut simulabant, abjurantes: finitæque dedicatione ab illis celebratum Concilium illud quod dicitur Antiochenum, præfente Constantio, in quo ab Arianis damnatus est Athanasius, successorque ei statutus, & via patefacta ad eversionem Concilii Nycæni primi per 4. subdolas fidei for-

formulas. Non apparet cur hoc Concilium debeat dici generale.

Secundum, Mediolanense plusquam 300. Episcoporum ferè Occidentalium, plerisque Orientalium impeditis. Anno scilicet 355. permisso Constantii Imperatoris generalem Synodum Mediolanum convocavit Liberius Papa, eoque miserat Luciferum Episcopum Calaritanum, Pancratium Presbyterum, & Hilarium Diaconum legatos. Inchoatum fuit Concilium in templo absente Imperatore, sed Valens & Ursatius Ariani recusantes fidei Nicenæ subscribere, populumque veriti, simul cum aliis Arianis, imò & reliquis, ex templo aufugerunt ad Palatium Imperatoris, qui omnes Episcopos per vim coëgit subscribere damnationi Athanasii, cujus causa ut examinaretur indictum fuerat Concilium; & recusantes Legatos, & virgis prius cæsum Hilarium aliosque in exilium relegavit. Unde etiam Concilium hoc legitime fuerit inchoatum, in progressu tamen & exitu omninò illegitimum fuit.

Tertium, Ariminense, Episcoporum 600. sub Constantio anno 372. ita Bellarminus. Verum Baronius, Binnius, alique distinguunt duo Concilia Ariminensia, unum generale legitimum plusquam 400. Episcoporum, qui omnes ferè Catholici & Occidentales anno 359. sub Liberio Papa, qui per Legatum suum Vincenium Episcopum Capuanum aliosque præfedit. Comprobata in illo est communi Patrum decreto Nicenæ fides, damnatique præfentes Ursatius, Valens, alique Ariani, quo peracto finitum Concilium, Patribus ab Imperatore missionem petentibus.

Aliud verò Conciliabulum illegitimum & reprobatum post aliquot menses à dissolutione Concilii ibidem coactum, in quo fraude Arianorum præsertim Ursatii & Valentis ac minis Imperatoris paulatim omnes ferè Episcopi Catholici, sed diutissimè resistente Servatio, subscribere formulæ fidei, in qua nomen hominiosum omisum est, quamque Arianam esse deinde jactarunt Ariani. Unde illud Hieronymi, Ingenuit orbis terrarum, & se Arianum esse miratus est.

Quartum, Ephesinum secundum anno 449. Episcoporum 128. convocatum in scio Pont. Leone ab Imperatore Theodosio, qui Præsidentem Concilii constituit Dioscorum Alexandrinum, facultatemque ei dedit convocandi quos vellet Episcopos. Convocavit verò, qui Eutychemis sententiæ faverent, omnis qui maxime resisterent. Citatus Papa non comparuit, sed Legatos misit Julianum Renatum, atque Hilarium, qui tamen non sunt permisso præsidere. Omnia vi & minis ibi acta, Eutyches absolutus, ejusque heresis confirmata; occisus Flavianus Constantinopolitanus Episcopus; fugati Legati Pontificii. Unde prædatoria Synodus, & latrocinium merito vocatum fuit, & à Chalcedonensi Concilio, cui illius acta inserta sunt, prorsus reprobata.

Quintum, Constantinopolitanum, fuit tempore Gregorii II. & Leonis Isaacii Iconomachi anno 730. contra sacras Imagines; ita Bellarminus: hujus tamen Concilii mentionem non facit Baronius, aut Binnius, nec videtur esse œcumenicum.

Sextum, Constantinopolitanum pseudoseptimum dictum, sub Constant. Copronimo tempore Stephani II. anno 754. Fuit 338. Episcoporum Iconomachorum Orientalium, qui damnarunt cultum sacrarum imaginum. Reprobavit illud Stephanus, & deinde

R. P. Arjdek. Tom. I.

Synodus Œcumenica Nicæna 2. quæ fuit omninò legitima.

Septimum, Pisanum contra Julium II. anno 1510. aut citius convocatum à Cardinalibus hæreticis, & Schismaticis, & paulò post in Lateranensi V. Concilio reprobatum fuit.

Concilia generalia partim approbata, partim reprobata septem enumerantur.

Primum Sardicense Episcoporum 376. anno 351. Sed notat Baron. alique, duo fuisse Sardicensia Concilia, unum generale & legitimum circa annum 347. Aliud particulare 76. Arianorum, qui Concilium quod Philippopolim dilapsi ibidem celebrarunt, Sardicense vocarunt, ab omnibus Catholicis deinde rejectum, & nunquam pro Legitimo habitum fuit.

Secundum, Sirmiese anno 356. vel ut Baronius 357. addens potius fuisse conventiculum satanæ convocatum à Constantio Imperatore, damnatus quidem in ea fuit Photius, & edita prima formula fidei, quam Hilarius Catholicam dixit, cui tandem nimis eedens subscripsit Papa Liberius. Concilium hoc ponit Petavius potius anno 351.

Tertium, Concilium Quini-seximum Constantinopolitanum in Trullo celebratum anno 692. Petavio anno 707. Unde ejus Canones Trullani dicti. Convocatum fuit in scio Roman. Pontifice Sergio, qui ideo ei ne quidem per Legatos præfedit, sed illud statim reprobavit, teste Beda apud Binnium. Canones itaque nulli ex 102. quos condidit illa Synodus ex illa auctoritate habent, admissis tamen à Catholicis aliquibus, quia per se sanæ erant doctrinæ.

Quartum, Francofordiense 300. circiter Episcoporum ex Italia, Gallia, Germania, & Britannia, præfentibus Legatis Papæ Adriani, qui illud convocari permiserat, à Carolo Magno Franc. Rege, qui deinde eidem interfuit. Verum Concilium hoc celebratum Anno 794. œcumenicum non est, cum nulli Orientales interfuerint, neque generale esse voluerit Pontifex, sed provinciale vel nationale fuisse dicunt Binnius, alique. Ea quæ de filiatione Christi naturali in eo definita reperiuntur, sine dubio ab Ecclesia sunt approbata. Dicitur autem à Bellarmino aliisque, per Ecclesiam reprobata esse damnatio Synodi Nicenæ secundæ quam fecisse fertur hoc Concilium, sed putat Binnius Concilium hoc nil statuisse contra Nicenam, eo quod alia pars decretorum illius, ut pote particularis Concilii, approbata non fuisset.

Quintum, Pisanum Anno 1409. ad tollendum schisma, Gregorio XII. & Benedicto XIII. se pro Pontifice gerentibus, congregatum à Cardinalibus utriusque Obedientiæ præfentibus Episcopis 180. Abbatibus 900. à quibus omnibus sessione 15. depositus est uterque Antipapa. Sess. 17. data facultas Cardinalibus eligendi Papam, qui post sessionem 19. elegerunt Alexandrum V. Huic demortuo successit deinde Joannes XXIII. Concilium hoc fuisse illegitimum volunt aliqui, legitimum putat cum aliis Spondanus, sanè inter Pontifices veros computatur Alexander V. qui in eo electus fuit.

Sextum, Constantiense Anno 1414. ratione ejusdem schismatis, & contra Hus & Wiclef, convocatum est rogatu Sigismundi Imperat. à Joanne quem XXIII. communiter dicunt, qui 1. sessione interfuit unâ

Arjdek
kin

Theo-
logia

D. IV
28

TH. 3. 1. 1.

TH. 3. 1. 1.

cum Imperatore, & sessione 2. habita 2. Martii 1415. promisit, vovit, juravit se cessurum Papatu, quando Petrus de Luna Benedictus XIII. dictus, & Angelus de Corario Gregorius XII. dictus simpliciter cederent. Interim noctu 21. diem Martii precedente prædictus Joannes clam aufugit, quare sessio 3. habita est 26. Martii absente Joanne, fugam suam per litteras excusante. Quarta sessione declaravit Synodus quod ipsa potestatem à Christo habeat immediatè, cui quilibet cuiuscumque status vel dignitatis etiam si Papalis existat, obedire teneatur in his quæ pertinent ad fidem & extirpationem dicti schismatis, & reformationem dictæ Ecclesiæ in capite & in membris. Circa quam declarationem quoniam ab aliquibus perperam intelligi videtur.

Nota primò, ex Eugenio IV. in constitutione, *Moyse* &c. illam non esse accipiendam in sensum generalem, ita ut Concilium quandoque sit supra quemcumque Pontificem, sed ita ut illud Concilium esset supra Papam dubium, prout tunc erant illi tres de Pontificatu contententes. Nota secundò Concilium illud sess. 4. & 5. in qua declaratio allegata confirmata fuit, non fuisse Concilium generale, cum tantum interesset obedientia Joannis XXIII. Deinde declarationi illi nullus consensit Pontifex.

Sessio 8. ab iisdem damnatus Wiclef. Sessione 12. tandem Patrum sententia Pontificatu depositus Joannes XXIII. qui sententiam auditam approbavit, & re ipsa cessit Pontificatu, quæ facta sessione Pontificatu omnino excidit.

Sessio 14. postquam sponte Papatu cessisset Gregorius XII. absens, Cardinales ipsius obedientiam in Concilium admissi cum reliquis. Sess. 15. damnatus præfens Joannes Hus, vivusque combustus.

Sessio 37. tandem definitiva sententiâ Pontificatu depositus Benedictus XIII. cedere nolens: & sess. 41. anno 1417. electus in Pontificem Martinus V. qui sess. 45. Concilium dimisit. Editâ autem constitutione quæ incipit, *Inter cunctas*, sacro approbante Concilio, solum approbavit quod gestum erat contra errores Wicleffi, aliorumque, non approbavit autem quæ sess. 4. & 5. declarata retuli, imò in eadem constitutione statuit, inter alia interrogatoria de hæresi suspectis proponenda, etiam hoc, utrum credat quod Papa canonicè electus qui pro tempore fuerit, sit successor B. Petri, habens supremam potestatem in Ecclesiâ Dei. Certum autem eam non habere si non sit major Concilio. Quod ergo sess. 4. statutum erat de Concilio supra Pontificem, nullo modo de Pontifice indubitato intelligi voluit.

Septimum, Basileense à Martino V. indictum, & sub Eugenio IV. legitime inchoatum anno 1431. sed in progressu variâ inciderunt controversiæ de auctoritate Papæ, &c.

Prima sessio habita est 14. Decemb. præfidente Juliano Cardinali Pontificio legato. Interim Eugenius, 18. Decemb. edito Romæ decreto, Concilium illud quod Basileæ congregatum videretur dissolvit. Patres autem Basileæ congregati de hoc Eugenio decreto publicas ad universos fideles litteras dedere, quibus declarant decrevisse se concilium Basileæ continuare, quod & fecerunt.

Sessio itaque secunda, quam celebrarunt 15. Kal. Martii anni sequentis, præfidente etiam Juliano, confirmarunt in primis decreta sess. 4. Constantiensis, sta-

tueruntque Concilium esse supra Pontificem. Aliis deinde sessionibus Eugenium IV. citarunt, accusarunt, contumacem declararunt. Sess. 16. litteræ Eugenio recitantur, in quibus pacis studio declarat, Concilium illud à prima inchoatione legitimum fuisse, & irritas iussit esse priores litteras Concilii dissolutivas. Notandum autem Eugenium non approbare illis litteris omnia quævis, ad hanc sessionem à Concilio gesta sunt legitima esse, imò positivè reprobare ea omnia quæ contra ipsos Cardinales &c. decreta erant, ipsum Concilium tantum approbavit, iussitque legitimum esse.

Sessio autem 18. nullo Præsidente Pontificio Legato, Concilium repetit iterum decretum Constantiensis. Non constat quibus deinde sessionibus legati præfederint, constat ipsos decretis Concilii se opposites non fuisse auditos sess. 21. & 24. imò opus deinde fuisse Tarentino armis se tutari. Deinde à sessionis 31. tempore, id est anno 1438. Kalend. Febr. dilapsus Basileæ Julianus, qui olim Concilio faverat, alique omnes Cardinales, uno excepto Arelateni, quem deinde Præsidentem Concilii crearunt. Hoc itaque Præsidente Concilium ita segregatum à Romano Pontifice, ut neque speciem Pontificiæ auctoritatis præ se ferret, convocatis Presbyteris, quibus loco Episcoporum, paucissimi enim aderant, suffragii jus datum, & in manus datæ Sanctorum reliquæ sess. 33.

Sessio 34. Eugenium Pontificatu deponunt. Sess. 39. in Anti-Papam eligunt Amadeum Ducem Sabaudia, qui dictus fuit Felix V. Quo deinde Pontificatu cedente Nicolaus V. Eugenii IV. successor dedit hoc novæ concordia, ut confirmaret acta quædam Basileensia ad beneficia Ecclesiastica, & censuras pertinentia. Præter hæc nihil omnino approbavit, ut ex ejus Bulla satis apparet. Cæterum non tantum Eugenius, sed & deinde Leo X. in Concilio Lateranensi sess. 11. decreta Basileensia damnarunt, & ad proinde nullum possunt ab auctoritate hujus Concilii robur habere.

CONTROVERSIÆ GALLICANÆ RECENTIORES

De Pontificis Potestate.

HARUM Controversiarum Propositiones singulas, progressum, ac fundamenta avido Lectori breviter exponemus, ne in materia tanti momenti hoc loco eâ notitiâ destituatur: illas fideliter ex ipsis Actis, cum aliis eodem pertinentibus exhibemus.

Cleri Gallicani Declaratio.

ECCLESIAE Gallicanæ decreta & libertates à majoribus tanto studio propugnatas, earumque fundamenta sacris Canonibus & Patrum traditione nixa, multi diruere moluntur, nec defunt qui earum obtentu privatum Beati Petri ejusque successorum Romanorum Pontificum, à Christo institutum, iisque debitam ab omnibus Christianis obedientiam, Sedi quæ Apostolicæ, in qua fides prædicatur, & unitas servatur Ecclesiæ, reverendam omnibus gentibus Majestatem imminuere non vereantur. Hæretici quoque, nihil prætermittunt quo eam potestatem qua pax Ecclesiæ continetur, invidiosam & gravem Regibus & populis ostentent, iisque fraudibus simplices animas ab Ecclesiæ matris, Christianique ad eam communionem dissocient. Quæ ut incommoda propulsemus: Nos Archiepiscopi & Episcopi Parisiis mandato regio congre-

congregati, Ecclesiam Gallicanam representantes, una cum cæteris Ecclesiasticis viris nobiscum deputatis, diligenti tractatu habito hæc faciendæ & declarandæ esse duximus.

I.

Primum Beato Petro ejusque successoribus Christi Vicariis, ipsique Ecclesiæ rerum spiritualium & ad æternam salutem pertinentium, non autem civilium ac temporalium à Deo traditam potestatem, dicente Domino: *Regnum meum non est de hoc mundo: & iterum: Reddite ergo quæ sunt Cæsaris Cæsari, & quæ sunt Dei Deo.* Ac proinde stare Apostolicum illud; *Omnis anima potestatibus sublimioribus subdita sit, non est enim potestas nisi à Deo, quæ autem sunt à Deo ordinatae sunt: itaque qui potestati resistit, Dei ordinationi resistit.* Reges ergo & Principes in temporalibus nulli Ecclesiasticæ potestati Dei ordinatione subijci, neque auctoritate clavium Ecclesiæ directè vel indirectè deponi, aut illorum subditos eximi à fide atque obedientia, ac præstito fidelitatis sacramento solvi posse, eamque sententiam publicæ tranquillitati necessariam, nec minus Ecclesiæ quam Imperio utilem, ut verbo Dei, Patrum traditioni, & Sanctorum exemplis consonam omninò retinendam.

II.

Sic autem inessè Apostolicæ sedis ac Petri successoribus Christi vicariis rerum spiritualium plenam potestatem, ut simul valeant atque immota consistant sanctæ œcumenicæ Synodi Constantiensis, à sede Apostolica comprobata, ipsoque Romanorum Pontificum ac totius Ecclesiæ usui confirmata, atque ab Ecclesia Gallicana perpetuâ Religione custodita Decreta de Authoritate Conciliorum generalium, quæ Sessione quarta & quinta continentur; nec probari à Gallicana Ecclesia qui eorum decretorum, quasi dubiæ sint authoritatis ac minus approbata, robur infringant, aut ad solum schismatis tempus Concilii dicta detorqueant.

III.

Hinc Apostolicæ Potestatis usum moderandum per Canones spiritu Dei conditos, & totius mundi reverentiâ consecratos: valere etiam regulas, mores, & instituta à Regno & Ecclesia Gallicana recepta; Patrumque terminos manere inconcussos; atque id pertinere ad amplitudinem Apostolicæ sedis, ut statuta & consuetudines tantæ sedis & Ecclesiarum consensione firmata propriam stabilitatem obtineant.

IV.

In fidei quoque quæstionibus præcipuas summi Pontificis esse partes, ejus decreta ad omnes & singulas Ecclesias pertinere, nec tamen irreformabile esse judicium, nisi Ecclesiæ consensus accesserit.

V.

Quæ accepta à Patribus ad omnes Ecclesias Gallicanas atque Episcopos Spiritu Sancto auctore presidentes mittenda decrevimus; ut id ipsum dicamus omnes, simulque in eodem sensu & in eadem sententia.

Sequitur edictum Regium, quo prohibetur primo, cunctis subditis & externis qui sunt intra Regnum, Secularibus ac Regularibus cujuscunque Ordinis, Congregationis & Societatis, docere in suis Do-

mibus, Collegiis & Seminariis, aut scribere aliquod contrarium doctrinæ contentæ in declaratione præcedenti.

II.

Ordinatur ut qui deinceps erunt electi ad docendam Theologiam in quovis Collegio singularum Universitatum sive sæculares illi fuerint, sive regulares, dictæ declarationi subscribant Gressariis facultatum Theologiæ, antequam munus hoc in Collegiis, aut domibus Regularium & Sæcularium obire possint: Præterea ut submittant se ad eam profitendam doctrinam quæ exposita ibidem est, utque Theologiæ facultatum Syndici, ordinariis locorum, & nostris Procuratoribus Generalibus dictarum submissionum exemplaria per Gressarios earundem facultatum signata nominibus tradant.

III.

Ut in collegiis omnibus ac domibus dictarum Universitatum, in quibus Professores plures fuerint, sive sæculares si sint sive Regulares, uni eorum annis singulis incumbat, doctrinam dictæ declaratione contentam tradere, in Collegiis autem in quibus unus tantum Professor fuerit tenebitur is, uno eam ex tribus consequentibus annis profiteri.

IV.

Syndicis Theologiæ facultatum injungimus, ut annis singulis ante lectionum initium, Urbium in quibus eæ præleguntur, Archiepiscopis aut Episcopis, uti & Procuratoribus nostris Generalibus, eorum Professorum tradant nomina, quibus doctrinæ illius tradendæ cura fuerit demandata; Professoribus verò ipsis ut iisdem Prælati, dictisque Procuratoribus Generalibus ostendant scripta sua (cum scilicet petitur hoc fuerit) quæ scholasticis suis sunt tradituri.

V.

Nolumus ut quis deinceps Bachalaretus sive Sæcularis sive Regularis, tam Theologiæ quam Juris Canonici creetur Licentiatus, aut in Doctorem admittatur, nisi ante in una suarum Thesium, quam iis quibus in Universitatibus gradus illos conferendi jus est ostenderit, dictam doctrinam propugnarit.

Circa illas controversias quæ concernunt Pontificis authoritatem supra Concilium generale, infallibilitatem definiendi, & declarandi in quæstionibus juris & facti &c. Videri poterunt quæ pridem, ante istam declarationem editam, deduximus supra de authoritate Pontificis & Conciliorum quæstione 1. 2. 3. &c. Recentius verò circa ipsam declarationem, inter alios D. Nicolaus du Bois in Academ. Lovan. Sacrar. Litter. Professor primarius, edidit Consultationes Theologico-juridicas, in quibus ex Canon. & Hist. Ecclesiastica sylus deducit. 1. Ab ipso exordio nascentis Ecclesiæ illam fuisse amplitudinem sanctæ Sedis, Gallicarum Ecclesiarum perpetuâ consuetudine & consensione firmatam, ut in materiis fidei & morum ad salutem necessariorum Prælati consulerent sanctam Sedem, & illius judicium expectarent. Quod demonstrare pergit per singula sæcula progrediendo:

Et sæculo quidem secundo Eleutherius Pontifex in Epistola ad Galliæ provincias, de usu etiam primi sæculi testimonium ferens, ita scribit: „De accusationibus Clericorum, super quibus consulti sumus,

Arde
kin

Theo-
logia

, sumus, quia omnes eorum accusationes difficile est ad Sedem Apostolicam deferre, finitiva tantum Episcoporum judicia huc deferantur, ut hujus Sanctæ Sedis autoritate finiatur, sicut ab Apostolis eorumque successoribus multorum consensu Episcoporum jam definitum est. De hac Epistola agit Baronius ad annum Christi 181.

Sæculo *Tertio* Felicem Pontificem consuluit Benignus Episcopus: & extat responsum quod incipit, *su-
scipientes &c.*

Sæculo *Quarto* initio Quæstiones motas ad Eusebium Pontificem Gallie Episcopi retulerunt.

Sæculo *Quinto* Exuperius Episcopus Tolosanus de septem diversis articulis consuluit Innocentium primum, cujus & extat responsum *Dilectio tua &c.*

Sæculo *Sexti* initio Symmachus Pont. Cesareo Episcopo Arelatensi respondit, *Qui veneranda &c.* Sicut & Anitus Episcopus Viennensis de rebus fidem concernentibus consuluit Hormisdam Pont. cui respondet in Epist. 10. *Quid de his.*

Circa sæculi *Septimi* initium vixit Gregorius, primus qui uti ab aliis per orbem, ita à Gallis consultus fuit, cujus responsales Epistolæ in libris 12, extant plurimæ.

Sæculo *Ottavo*, S. Bonifacius, qui Gallie partes varias illustravit, Decreta sua retulit ad Zachariam Pont. & si illi iusta viderentur confirmari postulavit. Habetur hoc in Codice Canonum B. Isaac Lingonenis Episcopi, *Ego Isaac &c.*

Sæculo *Nono*, in Concilio Aquisgranensi, cui plurimi intereant Gallie prælati, mota est quæstio, de processione Spiritus Sancti, & aliis gravibus causis. Judicavit Concilium quæstiones illas esse remittendas ad Leonem III. tunc Pontificem. Uti hæc Ado Viennensis in Chronico, *Synodus magna &c.* Reperiuntur etiam hoc sæculo plurimæ Episcoporum, etiam Gallie relationes ad Benedictum III. Nicolaum I. Adrianum II. quæ in Conciliorum tomis exprimitur.

Sed præterire non oportet, quo pacto eodem sæculo se gesserint Britannie Episcopi dum de materia simoniae ab iis relatum esset ad Leonem IV. uti patet ex ipsius Epistola in qua sic pergit: „Legationem, denique communem omnium Episcoporum Reverendissimorum nobis propositam delinquentes requiritis de his qui turpissimo lucro columbas in templo Domini vendere non pertimescunt, & sua acta improbâ temeritate Simonis hæresi conjungunt, utrum possint in ordine pœnitentium agere, aut tantummodo extra Ordinem, & Sacerdotalem fieri gradum.

Sæculo *Decimo*, Heriveus Rhemenis Archiepiscopus Joannem IX. consuluit qualiter agendum esset cum Northmannis recenter ad fidem conversis, quorum alii baptizati fuerant & rebaptizati, post baptismum gentilitate vixerunt. Ad quem extat Pontificis responsum, *Quod de his &c.*

Sæculo *undecimo*, in Gallia & Hispania exorta fuerunt Quæstiones in materia simoniae, aliisque: De his Victorem II. Pont. ad rem determinandam consuluerunt varii Episcopi, cujus resolutio constat ex Concilio Toletano in præfatione, *Anno incarnationis &c.*

Sæculo *duodecimo*, Pontifices erant Alexander III. Urbanus III. &c. Nec omiserunt illius temporis E-

piscopi in causis gravioribus sanctæ Sedis iudicium requirere & expectare. Uti fecit Canonianensis, cui Alexander III. in cap. 1. de Clericis peregrinis, *Tua nos duxit &c.*

Sæculo decimo tertio, inter alios Pontifex erat Innocentius III. & Honorius III. ad quos etiam recursum habuerunt Gallie Episcopi in causis gravioribus, uti docent juris Canonici varii ex cap. 11. de *ante & qualitate*, cap. 13. de *foro competenti &c.*

Sæculo decimo quarto, Prælati & Rectores Ecclesiarum etiam Gallie recurrerunt ad Joannem XXII. pro obtinenda interpretatione constitutionum Bonifacii VIII. & Clementis V. quas dicebant à Religiosis mendicantibus infringi, qui id negabant. Unde emanavit ejusdem constitutio quæ incipit, *Frequenter &c.*

In hujus sæculi decursu exortum est schisma illud gravissimum, pluribus de Pontificatu diuturno tempore contententibus, quod demum sæculo decimo quinto in Constantiensi Concilio finem habuit, Martino V. tunc in Pontificem electo. Quomodo autem tempore decimo sexto errores Lutheri & Calvinii ad Leonem X. ut deciderentur undique delati fuerint, omnibus eruditus notum est, & patet ex ejus Bulla de his edita quam adducimus supra Tract. 3. Art. 5.

Hoc autem sæculo decimo-septimo in quo verisimam, patet in hoc puncto, uti ceterorum, ita vel maxime Prælatorum Gallie sensus circa propositiones Jansenii, quas communi consensu tam ad Innocentium X. quam ad Alexandrum VII. irrefragabili autoritate definiendas retulerunt.

Horum 85. Prælatorum Litteras in ea causa ad Pontificem juvat hic subjicere ad perpetuam Ecclesie Gallicanæ, suorumque Prælatorum gloriam, adjuncto etiam, ordine alphabetico, singulorum nomine, dignitate, & diocesi, unde & Lector illius Ecclesie ac regni multiplicem in particulari notitiam brevi compendio haurire poterit.

L I T E R Æ

GALLICANORVM EPISCOPORVM

Ad Pontificem Maximum

INNOCENTIIUM X.

BEATISSIME PATER.

Majores causas ad Sedem Apostolicam referre solemnem Ecclesie mos est, quem fides Petri nunquam deficiens perpetuo retineri pro jure suo postulat. Acquisitum huic legi obsequentes, de gravissimo circa religionem negotio Sanctitati tuæ scribendum esse censuimus. Decennium est ex quo vehementissimis turbis Gallia magno nostro dolore commoveatur ad librum posthumum & doctrinam Reverendi Cornelii Jansenii Iprensis Episcopi. Tales quidem motus sedari oportebat cum Concilii Tridentini Autoritate, tum Bullæ illius, quæ Urbanus VIII. Felicis memorie adversus Jansenii dogmata pronuntiavit, & decreta Pii V. ac Gregorii XIII. in Bajum edita confirmavit. Atque hujus quidem Bullæ veritatem ac robur novo quidem diplomate vindicasti. Sed quia nulli sigillatim propositioni certa censura nota inusta fuit, locus etiamnum aliquis quorum,

quorundam cavillis & effugio relictus est. Intercludendam autem penitus speramus si, ut precamur, Sanctitas tua quid hac in re sentiendum sit clarè distinctèque definiat. Obtestamur ergo ut has præsertim propositiones; de quibus disceptatio periculosior ac contentio ardentior est Sanctitas tua expendat ac perspicuam & certam de unaquaque sententiam ferat. Tum subiungunt illas quinque propositiones tum maxime controversas, & postmodum ab Innocentio X. damnatas, quas cum suis censuris hic supra relatas repetit. Quibus subiungunt sequentia.

Expectata est nuper Beatitude tua quantum Apostolica Sedis in gemini Ecclesie capitis errore profligando valuerit autoritas: continuo sedata est tempestas, atque ad Christi vocem & imperium venti & mare obediunt: Quamobrem flagitamus, Beatissime Pater, ut clarè, firmèque de propositionum istarum sensu prolata sententiâ, cui Reverend. ipsè Janfenius morti proximus opus suum subiecit, caliginem omnem discutias; animos fluctuantis componas, dissidia prohibeas, Ecclesie tranquillitatem splendoremque restituas. Dum hæc spes mentibus nostris affulget, Sanctitati tuæ multos & prosperos annos, sæculoque beatissimam æternitatem Rex sæculorum immortalis adjiciat, optamus ac volumus. Subscripserunt, ut supra annotavi octoginta quinque Episcopi, quorum nomina & nomina Alphabeti tantum ordine hic recenseantur.

Ademarus de Montheil de Grignan, Archiepiscopus Arelatensis. Alanus de Solmiac, Episcopus Cadurcensis. Annas de Levi de Ventadour, Archiepiscopus Bituricensis. Anthinius Dionysius Cohon, Episcopus Dolensis. Benedictus Theophilus Archiepiscopus Tarentasensis. Claudius d'Anghires Episcopus Adurentis. Carolus Augustus Episcopus Genevensis. Claudius de Rebe Archiepiscopus Narbonensis. Carolus de Rolmadec, Episcopus Venerensis. Claudius Aubri Episcopus Constantiensis. Claudius de la Magdelene de Ragnii, Episcopus Eduensis. Claudius Mallier Episcopus Tarbensis. Clemens Bonus Episcopus Bitterensis. Dionysius Sanguin, Episcopus Si. vaneletensis. Dominicus Segnies Episcopus Meldensis. Eduardus Melè Episcopus Bajocensis. Eustachius de Cherri Episcopus Nivernensis. Ferdinandus de Neufville Villeroy Episcopus Maclouviensis. Franciscus à Lotharingio Episcopus Verdunensis. F. Franciscus Frauce Episcopus Glandavensis & nominatus Ambianensis. Franciscus de la Fayette Episcopus Lemovicensis. Franciscus Fonquet Episcopus & Comes Agathensis. Franciscus de Harlay, Episcopus Rotomagensis. Franciscus de Harlay nunc post mortem Patris, Archiep. Rotomagensis. Franciscus Pericad Episcopus Engolismensis. Franciscus de Perrochel, Episcopus Boloniensis. F. Franciscus Suarez Episcopus Memphisiticus. Franciscus de Vissdeloup, Episcopus Madaurensis. Coadjutor Cornubiensis. Gasparus Daillon Episcopus Albrensis. Harduinus de Beaumont Episcopus Rubenensis. Henricus Barbarianus Episcopus Mevensis. Henricus de Barradax Episcopus & Comes Neviomensis. Henricus de Bethune Archiepiscopus Burdegalenis. Henricus de Laval nominatus Episcopus Leonensis. Henricus de Maupas Episcopus & Comes Aniciensis. Henricus à Sabaudia nominatus Archiep. & Dux Remensis. Jacobus Episcopus Aquensis. Jacobus Episcopus Sancti Flori. J. V. De Tulles Episcopus Vaurensis. Jacobus de Grignau Episcopus Tricastinensis. Jacobus Lefcot Episcopus Carnorensis. Jacobus de Marlij Episcopus Tolo-

ensis. Jacobus de Neuschèzes Episcopus Cabillonensis. Joannes Antonius Delingendes nunc Episcopus Matiscouensis. F. Joannes Episcopus Aulensis suffraganeus Claromontensis. Joannes de Gordon de Genoillac de Vailiac Episcopus Tuellenensis. I. I. De Flerres Episcopus Sancti Pontij. Joannes De l'Estrade Episcopus Condomensis. Joannes de Passelaigne Episcopus Bellicensis. Joannes de Plantavit de la Pause Antiquus Episcopus Lodovensis. Ifacius Habert, Episcopus & Comes Vabrensis. Leonorius d'Estampes de Valencay Archiepiscopus & Dux Remensis. Leonofius de Matignon Episcopus Lenovienensis. Ludovicus Dinet Episcopus Mariscouensis. Ludovicus d'Estain Episcopus Claromontanus. Ludovicus Domus d'Attichy Episcopus Rejenensis, nunc Eduensis. Ludovicus de Suze Episcopus Vrvariensis. Ludovicus Episcopus Mirapicensis. N. Le Clerc, Episcopus Glandavensis. Nicolaus Boyleve Episcopus Abrimensis. Nicolaus Grillet Episcopus & Comes Vsericensis. Nicolaus de Sanguin, Episcopus Si. vaneletensis. Nicolaus Levin, Episcopus Sarlatensis. Paulus Episcopus Manrianiensis. Petrus de Broc Episcopus Antissiodorensis. Petrus Fenoillet Episcopus Monsteliensis. Petrus Marca Episcopus Conferanopolitanus. Petrus Scarron Episcopus & Princeps Gratianopolitanus. Philibertus Brandon, Episcopus Petrocoriensis. Philibertus de Brichanteau de Nangis Episcopus & Dux Landunensis. Renatus de Lœuet Episcopus Canubiensis. Robertus Cuppif, Episcopus Dolensis. Rogerius d'Aumont Episcopus Abriucensis. Samuel Martineau Episcopus Vasatensis. Simon le Gras Episcopus Suelsonensis.

Præter hæc, quæ tantum ad Controversiarum elucidationem aliunde adduximus, videri possunt plura in Consultatione Theologico-Juridica D. Nicolai du Bois supra memorati, ubi plurimis anteriorum temporum testimoniis & exemplis deducit jura competentia, & auctoritatem Sedis Apostolicæ tam in temporalibus, quam in Spiritualibus, ac plura alia studioso Lectori idonea, si de his controversiis prolixior tractatum desideret.

Ad notitiam in hoc genere magis generalem & maxime pro Heterodoxis instituendis, peculiari studio adjectimus sequentia.

PRÆROGATIVÆ SPECIALES PONTIFICI ROMANO

A Sanctis Patribus, ac Conciliis omni ævo attributa, & hic in ordinem Alphabeticum redacta.

Primus & sanè singularis hujus Annotationis usus est, per illam demonstrare omnis ævi, in toto mundo, consensum communem pro auctoritate perpetua Pontificis Romani in singulis suis Titulis ac Prærogativis, & consequenter infallibilem veritatem Ecclesie huic Capiti annexæ. Atque eadem operâ penitus convellere infames Titulos, hic in fine memorandos, quibus moderni Sectarii Pontificis Romani, & Ecclesie illi subiectæ Auctoritatem apud ignarum populum opprimere nituntur: in quo & seipfos segregare à vera Ecclesia, & illius Capite toti mundo semper agnito, hinc manifestè convincuntur.

Secundus usus est, in his, & aliis dogmatibus à Pontifice Romano definitis ipsos Catholicos constabillire, si qui forte in istis minus essent roborati.

Tertius est, in Quæstionibus particularibus huc spectantibus, in promptu habere facilem recursum ad ipsos Patres, & Concilia in particulari, quæ in hoc distincto ordine commo distimè reperiuntur.

A. Pon-

Arde
kin

Theo
logia

- A.**
Pontifex Romanus Abraham Patriarchatu, *Aaron Dignitate*. S. Bernardus lib. 2. de Confid. cap. 8.
Abel primatu. Idem ibid. cap. 2.
Antistes venerabilis Apostolica Sedis. S. Augustinus Epist. 157.
Antistes Pontificalissimus Apostolica summitatis. Sexta Synodus Actio 18. In prophonetico ad Imperatorem.
Apex Pontificatus. Justinianus Novella 131.
Apex divinus. Basil. & Conc. Ephes. Actio II. Concilii Chalcedon. initio.
Apex sublimissimus Apostolatus. Lactantius Epistola ad Nicol. I. Pont.
Apostolatus Principatus cuilibet Episcopatus præferendus. S. August. lib. 1. de Baptis. contra donat. Cap. 1.
Apostolicus universalis Ecclesia, & *Episcopus omnium Ecclesiarum*. Synod. Chalcedon. Actio 6.
Arbiter Ligandorum, Solvendorumque. S. Leo Serm. 2. de sua assumptione.
- B.**
Basis fidei. Chrysoftom. homil. 2. in Psal. 50.
Basis Immobilis. Chrysoft. homil. de Petro & Elia.
- C.**
Cacumen ac vertex humani generis. Petri Damiani Opusc. 23. Cap. 1.
Caput & Princeps omnium Patriarcharum. Conc. Nicænum cap. 39. apud Pisanum lib. 3.
Caput Sacerdotii omnium Christianorum. Petrus Damiani. In Odilone.
Caput Ecclesia adamantie naturam firmitate superans. Chrysoft. homil. 55. in Matth.
Caput fidei. Sanctus Gregorius II. registri Epistola 42.
Cardo summus totius mundi. Petrus Damiani Opusc. 30. cap. 1.
Claviger cali. Cyrillus Hierosolym. Catech. 6. & 17. Anastasius Biblioth. in præfatione ad vitam S. Joannis Eleëmof. Nicolaus 1. ad consulta Bulgar. cap. 5.
Columna Ecclesia, fundamentum fidei. Chrysoft. homil. 3. in Acta Apost.
Columna incorrupta Ecclesiarum fidei Basis. Chrysoft. Hom. 2. in Psal. 50.
Consiliarius necessarius Christianorum. Chrysoft. in encomio SS. Petri & Pauli.
Curator Vicarius Ovium Christi. S. Fulgentius serm. 57.
Custos vineæ à Salvatore ipso deputatus. Conc. Chalcedon. in fine, & Actio 3. in relatione Synodica ad S. Leonem.
Custos fidei. Petrus Chrysofolog. serm. 107. Conc. Ephes. Tomo 2. cap. 15.
- D.**
Discipulus crucis, & successor piscatoris. S. Hieronymus Epistola 57.
Dòctor supremus orbis terrarum. S. Damascenus in histor. Barlaam cap. II. juxta Græcum Codicem ab Hieronymo Donato exhibitum in Apologetico de Romanæ Sedis principatu.
Dominus & Pater totius Ecclesia in terra peregrinantis. S. Anselmus lib. de incarnatione verbi c. 7.
Dominus Sanctus & Apostolici culminis, venerandus S. Roma & Apostolica Sedes atq. universalis Ecclesia Papa. S. Athanasius & Episcopi Ægypti ad Marcum Papam.
Dominus omnium gentium. Concilium Nicænum I. Canone 44. è veris ex Arabico.
Dux discipulorum Christi. S. Epiphanius hæresi 151.
Dux universalis Ecclesia. Damascenus Orator. de transfiguratione.
- E.**
Episcopus orbis. Petrus Blefensis Epistola 145. S. Bernard. Epist. 239.
Episcopus Patriarcharum. Cassiodorus Epistola 15. l. 9.
Episcopus Universalis. In tribus epistolis quæ habentur in Concil. Chalcedon. Actio 3. S. Leo sic denominatur.
Episcopus solus universalis omnium Ecclesiarum. Petrus Damiani Opusc. 23. cap. 1.
F.
Fastigium sublime Sacerdotij. S. Cyprianus Epistola 52.
Firmamentum omnium. S. August. serm. 16. de Sanctis.
Firmamentum à Deo fixum & immobile. Athanasius & Episcopi Ægypti ad Felicem.
Forma & fundamentum Ecclesiarum à quo omnes Ecclesia principium sumpsisse nemo rectè credentium ignorat. Vigilius Papa epistola ad Euther.
Fundamentum æternum fidelium. Sanctus Chrysofomus homil. in 12. Apostolos.
Fundamentum Ecclesia. S. Dionisius ad Timoth. S. Clem. epist. ad Jacob. S. Hilar. in Psal. 137.
Fundamentum supra quod adificii Ecclesiastici altitudo confurgit. S. Augustinus sermon. 15. de sanctis.
- G. H.**
Gubernator Throni Apostolici. Conc. Chalced. Actio 1.
Heres Apostolorum. S. Bernardus de confid. cap. 8.
Heres Sancti Petri. Petrus Blefensis Epistola 145. S. Leo serm. de annivers. suæ assumptionis.
Homo hominum præcipuus. Petr. Damiani Opusc. 23. c. 1.
- I.**
Ianitor calorum. Petrus Chrysofologus sermon. 127. Urbicus apud Sanctum Augustinum Epistola 86.
Ianitor ovium Christi. S. Ambrosius cum Synodo Mediolanensi ad Syricum.
Interpres vocis B. Petri omnibus constitutus. Concilium Chalcedonense Epistola ad Sanctum Leonem.
Index celi in terreno judicio. Sanctus Hilarius in Psal. 137.
Index omnes judicans, ipse à nemine judicandus. Synodus Romana sub Nicolao I. contra Photium colloq. 1.
- L.**
Lingua calorum. Petrus Damiani serm. 26.
Lumen supremum, & Princeps Sacerdotum primus. Theodorus Studita lib. 2. Epistola 12. & 13. ad Pascalem.
- M.**
Magister orbis terrarum. Chrysofomus homil. de Petro, & Elia.
Mater & caput omnium Ecclesiarum Romana. S. Athanasius cum Conc. Epistola ad Marcum Papam.
Mater & Magistra universorum Christi fidelium Romana Ecclesia. Conc. Lateran. sub Innocent. III. cap. 5.
Moderator & Rex universæ Ecclesia. Damasc. Orat. de transfig.
Murus inexpugnabilis contra hæreses. Rupertus lib. 2. offic. Cap. 22.
- O.**
Origo Christiana religionis, & Sacerdotalis mater dignitatis Apostolica Sedes. Episcopi German. ad Joan. VIII.
Os Apostolorum, & Princeps, ac vertex catus. Chrysofomus homilia 87. in Joan.
- P.**
Papa Cathedra Apostolica. Octava Syn. Actio 10. c. II.
Papa universalis ser beatissimus. Tertia Syn. Actio 17.
Pastor unus ovium, & Pastor omnium. S. Bernard. 2. de Consideratione cap. 8.
Pater Christiana plebis. Sanctus Augustinus Ep. 162.
Pater orbis. Petrus Damiani Opusc. 23. cap. 1.

Patriarcha universalis. Conc. Calced. Actio 3, in acclamationibus ad S. Leonem.

Petra fidei. Damascenus in Histor. Barlaam.

Petrus potestate. S. Bernardus 2. de consideratione cap. 8.

Petra Ecclesiarum. S. Augustinus ferm. 26. de Sanctis, olim apud Ambros. ferm. 47.

Petra e qua fons salutifera confessionis emergit. Sanctus Maximus homilia 1. in Nat. SS. Petri & Pauli.

Pontifex Summus magna Sedis Apostolica. Synodus 2. Constantinopol. Actio 4.

Portus Fidei. Chrysostomus homil. de Petro & Elia.

Portus tuisissimus Catholicae Communionis. Sanctus Hieronymus Epistola 16.

Prætor supremus Ecclesia. Cyrill. Hierosol. Catech. II.

Præfectus toti orbi terrarum, claviger caelorum, cujus arbitrio & potestati cuncta Deus permisit. Chrysostomus hom. de Sancto Ignatio.

Præfides Ecclesia totius orbis terrarum. S. August. lib. 1. contra Julian. cap. 2.

Præfides Ecclesia divina Providentia præordinatus. Damascenus orat. de transfigur.

Præsul Apostolicus in summitatis arce constitutus, cui Deus omnium Ecclesiarum curam habere præcepit. S. Athanasius cum collegis Epistola ad Felicem Papam.

Primas omnium Episcoporum. S. Leo ferm. 2. de sua assumpt.

Primas Diaceses. Concilium Chalcedon. 9.

Primas omnium, & Præfatus orbis. Theophylactus in cap. 22. Lucae.

Princeps communis Christianorum omnium. Michael Palæologus Imperator Græcorum ad Gregorium X. R. S.

Radix & matrix Catholica Ecclesia. S. Cyprianus Epist. 45.

Rektor omnium Gentium. Concil. I. Nicænum can. 44.

Rex Regum & unicus Christianorum Princeps. Ladislaus Rex Hungariæ orat. ad Nicolaum V. apud Cochleum lib. II. hist. Hussitarum.

Robur & Petra Ecclesie. Theophylactus in Luc. 22.

Sacerdos summus. S. Hieronymus in præfatione Evangel. ad Damascum.

Sacerdos unus. S. Cyprianus Epist. 55.

Saxum immobile, totius Christiani operis compagem molemque continens. S. Augustinus ferm. 16. de Sanctis.

Sedes in qua semper extra maculam servata est Catholica Religio. Iustinianus ad Agapetum Papam.

Sedes unde Religionis nostra fons & origo manavit. Episcopi Gallicani ad S. Leonem.

Servator aurea fidei catena, præcepto Legislatoris ad nos usque deducta, omnibus B. Petri vocis constitutus interpret. Synodus Chalced. Epistola ad Pontificem Rom.

Servus servorum Dei. S. Gregorius titulum hunc modestissimum usurpavit, & ceteri post illum Pontifices.

T.

Tenens principatum Sedis in Ecclesia per cunctum orbem patente. Sexta Synodus Epist. ad Agathonem.

Thronus supremus verticalis in quo Christus fidei claves posuit, adversus quem non prævalerunt usque ad condemnationem porta inferi, ora scilicet hæreticorum. Theodoros studita Epistola ad Naveratium.

V.

Verrex Apostolicus Præsulum, cujus cuncta sollicitudo

R. P. Arjdek. Tom. I.

est tam mala damnare, quam revelare laudanda. Episcopi Africani Epistola ad Damascum.

Verex membrorum omnium Ecclesia. S. Augustinus ferm. de tempore.

Vicarius amoris Christi ab eo in calum elevato relictus. S. Ambrosius in Luc. ult.

Vice Christi fungens, & summo Pastorem in Apostolica dignitate succedens. Petri Damiani Opusc. 17. cap. 4. Et S. Gregorius l. 2. Epist. 33. Proprie igitur dicitur Pontifex Vicarius Christi, sed non proprie successor Christi, sed Petri in Ecclesia Sacerdotio, quia Christus Sacerdotium habet sempiternum.

CONCLUSIO

EX PRÆDICTIS.

Audis, O sectarie, vocem & assensum unanimum Patrum, Conciliorum, Sanctorum, Doctorum Ecclesie universæ Orientis & Occidentis, in toto orbe, & in omni ævo, à quibus Christiani omnes se intemperatam Christi fidem, & doctrinam accepisse gloriantur. Hi omnes uno ore Pontificem Romanum, ut Christi Vicarium, Ecclesie caput, interpretem fidei, cum reliquis prærogativis semper agnoverunt, coluerunt, prædicaverunt. Tu ab horum vestigiis, ab orbis universi, ab omni ævi fide, consensu, ac testimonio ab uno novo Luthero, aut Calvino Apostatis te miserè abduci & excæcari pateris. Neque contra illos universos exhortatæ credere Pontificem Romanum esse Antichristum, Sedem illius Apostolicam esse *Cathedram pestilentiam*. Ecclesiam quam ille regit esse *Ecclesiam malignantium, Concilium vanitatis, Sedem iniquitatis, Synagogam Satanae*, ut alia omittam effata rabida, & totius orbis verè Christiani sensus è diametro contraria, ut tuis ipse oculis supra aspexisti. Quid hoc aliud est, quam ultro insanire, & cæco impetu in interitum ruerè voluntarium?

Collige igitur animum, vias tuas tam obliquas seridè tandem considera, ac detestare. Et si forte probra tam iniqua, & impia in Christi Vicarium, quæ etiam in Christum ipsum redundant, te hæcenus verè fidei lumine indignum reddiderunt, tandem per humilem orationem, ut perfectè illustreris, ad Dei gratiam ac misericordiam recurre, juxta brevem formulam hic subjunctam, & sincero corde sapius iterandam.

ORATIO.

Deus meus, & salus mea aeterna! in medio positus quo me securè verterem hæcenus nescivi. Video nunc de Christi in Terris Vicario, & consequenter de Ecclesia illi adhaerente, consensum unanimum illorum quos ab initio, & omni deinceps ævo Fidelibus tuis verè Fidei Duces, ac Præcones concessisti. Ex toto igitur corde pro gloria tua, & salute aeterna anima mea supplex imploro, ut condonatis delictis meis, mihi verè Fidei lumen, animique robur firmum concedas, ut Ecclesia sic rectè constituta veritatem plenè agnoscam, & agnitæ veritatis tuæ in perpetuum constanter adheream. Hoc, inquam, suppliciter efflagito per Iesu Christi merita, passionem, ac sanguinem, qui est omnibus sincerè se requirentibus fidei Author, & fidelis Remunerator in sæcula sæculorum Amen.

H TRA.

Arjdek

Theologia